

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

RAZRED 29 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 1. OKTOBRA 1923

PATENTNI SPIS ŠT. 1305.

Profesor Dr. Emile Bronnert, industrijec, Mühlhausen, Elsass.

Predilne kopeli za raztopine viskoze.

Prijava z dne 28. marca 1921.

Velja od 1. januarja 1923.

Prvenstvena pravica dne 8. avgusta 1919. (Nemčija).

Znano je že, da predilne kopeli, sestojče iz žveplene kisline, v kateri je raztopljena sol, predvsem kak sulfat, posebno potem vodijo z gotovostjo k visoko sijajnim, polnim (fülligen) nitim, če se je disocijacija kisline na pr. z zadostnim dodatkom soli potisnila tako daleč nazaj, da se nahaja še neka določena množina neutralne soli nad bisulfatno razmerje.

Pokazalo se pa je, da se more tudi pri čisti ali vendar prevladujoči kislini, torej pri navzočnosti manj soli kakor je potrebno za napravo bisulfatnega razmerja, delati z isto gotovostjo kakor pri dodatku več soli, tako pri navadnih posameznih nitkah kakih 7 dénierjev kakor tudi pri najinejših, na pr. samo i dénierija, ne da bi se moralo preveč ozirati na zrelostno stopnjo viskoze, če se uporablja predilne kopeli, kateri vsebujejo vodotopke produkte v zadostni meri, katere kopeli nastanejo, če se raztopi celulozo (staničnino, odpadke pamuka in slič.) ali celulozni hidrat, kakoršen na pr. odpade pri upredenju raztopin viskoze v kisljih raztopinah, ali koagulirane ostanke viskoze, kateri bi drugače preostali kot nadležni odpadni produkti pri filtriranju in pospeševanju raztopin viskoze, na znani način v koncentrirani žvepleni kislini. (Primerjaj, Flechsig, Ost, Chem. Ztg. 34, 1910, pag. 461).

Ker se morajo kopelim dovajati vedno nove množine žveplene kisline, da dobijo

hoteno udešenje, se dovaja mesto čiste kisline kar surovo zmes celuloznih sulfokislin oziroma nadalje nastalih hidrolizacijskih produktov, ki nastane, kakor je opisano.

Primeri:

Primer I. V toplo predilno kopelj, katera vsebuje 150 gr. žveplene kisline in 370 gr. natriumsulfata pro liter, se vprede na običajen način surova viskoza 9 zrelostnih stopinj (chloramonij). Nastanejo lepo lesketajoče se mehke niti.

Dodatek celulozehidratovih odpadkov odgovarjajoč 75. gr suhe teže ni imel nikakega nadaljnega večjega vpliva na kvaliteto nastajajočih niti. Že prebitek neutralne soli preko bisulfatnega razmerja sam, je zadostoval za potisnjenje nazaj, škodljive disocijacije.

Primer II. V topto predilno kopelj 250 gr. žveplene kisline in samo 280 gr. natriumsulfatovovsebnosti pro liter se vprede na enak način viskoza enake zrelosti (9 stopinj). Nastanejo samo šibko se lesketajoče niti. Ako pa vsebuje kopel del žveplene kisline kot celulozno žvepleno kislino ali slično, na pr. 80 gr. celulozni suhi teži odgovarjajoč, nastane visoko se lesketajoča nit.

Presenetljivi učinek delnega vezanja kisline na kompleksni organski radikal je torej popolnoma razviden.

Primer III. Ako se vporablja v pri-

meru II jako mlada viskoza na pr. 11.50, tebaž še ne zadostuje 80. gr celulozne suhe teže pro liter odgovarjajoči dodatek, da se dobijo visoko se lesketajoče niti, ampak mora odgovarjati 100 gr. in še več.

Ta ostoppek, da se oropa kislino njene za določene zrelostne stopnje viskoze nevarne ostrine z delnim vezanjem iste na kompleksne organske radikale, je posebno dragocen tam, kjer se iz drugih vzrokov itak potrebuje posebno visoko koncentracijo kisline. To se primeri na pr. pri zelo finih nitih, kjer dospe z dodatkom nevtralne soli preko bisulfatnega razmerja toliko soli v kopel, da bi moglo nastati škodljivo drgnenje od tekočini predilne kopeli.

V enako svrhu morejo služiti drugi v sulfokislino oziroma nadaljnje razgradnine izpremenjeni ogljikovi hidrati.

Patentni zahtev:

Postopek za izdelovanje krupnejših in finejših viskozesviljenih nitij, označen s tem, da se uporabljajo mesto čiste kisline ali kisline z znanimi prdatki (dodatki), kakor soli in sl., predilne kopeli, katere vsebujejo na kompleksne ogljikohidratove radikale kakor celulozo in sl. vezano sol, oziroma so v svojem učinkovanju omiljene s hidrolizacijskimi produkti, kateri nastajajo iz celulozne žveplene kisline nadalje.

Professor Dr. Emil Bronner, Industrieller, Mülhausen, Elsass.

Predilne kopeli za razlopinje viskoze.

Velja od 1. januarja 1923.

Prijava z dne 28. marca 1921.

Preventivna pravica dne 8. avgusta 1919. (Nemčija).

holeno udeležnja se dovaja mesto čiste kisline kar suvo zmes celuloznih su-
loznih ostankov nadalje nastalih hidrol-
zacijskih produktov, ki nastane, kakor je
opisano.

Primer I:

Primer I. V toplo predilno kopel, ka-
leto vsebuje 150 gr. žveplene kisline in
370 gr. natriumsulfata pro liter, se vprede
na običajen način surova viskozna ž. zrc-
lastin stopenj (chloramoni). Nastanejo
lepo lesketajoče se mehke niti.

Dodatek celulozohidratovih odpadkov
odgovarjajoč 75 gr. suhe teže ni imel ni-
kakvega nadaljnjega vpliva na kv-
litate nastajajočih nitij. Če prebrsk ne-
vtrane soli preko bisulfatnega razmerja sam,
je zadostoval za polnjenje nasled. žr-
tjive disocijacije.

Primer II. V toplo predilno kopel 250 gr.
žveplene kisline in samo 280 gr. natrium-
sulfatovosečnosti pro liter se vprede na
enak način viskoza enake zrelosti (9 sto-
pni). Nastanejo samo šibke se lesketajoče
niti. Ako pa vsebuje kopel del žveplene
kisline kot celuložno žvepleno kislino ali
slučno, na pr. 80 gr. celulozni suhi teži
odgovarjajoč, nastane visoko se leske-
tajoča nit.

Preventivni učinek delnega vezanja ki-
sline na kompleksni organski radikali je
loži popolnoma razviden.

Primer III. Ako se uporabja v pri-
-

Znano je že da predilne kopeli, sestojajo-
če žveplene kisline, v kateri je raztopljena
sol, prevezem kak sulkat, posebno potem
vodijo z gotovostjo k visoki zrnitini, pol-
nim (fülligen) nitim, če se je disocijacija
kisline na pr. z zadostnim dodatkom soli
potrebna tako daleč naprej, da se raz-
je neka določena množina nevtralne soli
nad disolucijo razmerje.

Pokazalo se pa je, da se more tudi pri
čisti ali vendar prečiščeni kislini, tudi
pri navzgodnosti manj soli kakor je potrebno
za napravo disolucijske razmerje, dodelati
zato gotovostjo kakor pri dodatku več soli,
tako pri navzgodni posameznih nitih ka-
kiv 7 denarcev kakor tudi pri najnižjih.
na pr. samo 1 denarcev, ne da bi se mo-
talo preveč oziroma na zelo malo stopnjo
viskoze, če se uporabja predilne kopeli.

Kateri vsebujejo vodotopne produkte v
zadostni meri, katere kopeli nastanejo, če
se raztopi celuloza (tanničnine, odpadke
gamuka in sl.) ali celulozni hidrati, ka-
koršani na pr. odpade pri upravljanju raz-
lopin viskoze v kislini raztopinah, ali ko-
reulirane ostanki viskoze, kateri bi du-
gace preostali kot naslednji odpadki pro-
dukti pri hitenju in pospeševanju raz-
lopin viskoze, na znani način v koncent-
rirani žvepleni kislini (Primeri I, II, III).
Or. Chem. Ztg. 34. 1910. pag. 4811.

Ker se morajo kopelimi dovajati vedno
nove množine žveplene kisline, da dobijo